2024/1292

13.5.2024

EUROOPA LIIDU JA ŠVEITSI KONFÖDERATSIOONI VAHELINE LEPING, MIS KÄSITLEB TÄIENDAVAID REEGLEID SEOSES INTEGREERITUD PIIRIHALDUSE FONDI OSAKS OLEVA PIIRIHALDUSE JA VIISAPOLIITIKA RAHASTUGA AASTATEKS 2021–2027

EUROOPA LIIT, edaspidi „liit“,

ning

ŠVEITSI KONFÖDERATSIOON, edaspidi „Šveits“,

edaspidi koos „lepinguosalised“,

VÕTTES ARVESSE lepingut Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis* ([1]) rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (edaspidi „Šveitsiga sõlmitud ühinemisleping“),

NING ARVESTADES JÄRGMIST:

(1) Liit on loonud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1148 ([2]) (edaspidi „piirihalduse ja viisapoliitika rahastu määrus“) Integreeritud Piirihalduse Fondi osaks oleva piirihalduse ja viisapoliitika rahastu.

(2) Piirihalduse ja viisapoliitika rahastu määrusega arendatakse edasi Schengeni *acquis*'d Šveitsiga sõlmitud ühinemislepingu tähenduses.

(3) Integreeritud Piirihalduse Fondi osana loodud piirihalduse ja viisapoliitika rahastu on Schengeni *acquis*' eriotstarbeline vahend, millega tagatakse tugev ja tulemuslik Euroopa integreeritud piirihaldus välispiiridel, samal ajal säilitades täielikus kooskõlas liikmesriikide ja ühinenud riikide põhiõigustealaste kohustustega inimeste vaba liikumise selle piires, ning toetatakse ühise viisapoliitika ühetaolist rakendamist ja ajakohastamist, aidates seeläbi kindlustada liikmesriikide ja ühinenud riikide kõrgetasemelise julgeoleku.

(4) Piirihalduse ja viisapoliitika rahastu määruse artikli 9 lõikes 2 on sätestatud, et artikli 7 lõike 3 punktis a osutatud summat ja kõnealuse määruse kohaseid lisavahendeid kasutatakse eelarve jagatud täitmise korras kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 ([3]) (edaspidi „finantsmäärus“) artikliga 63 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1060 ([4]) (edaspidi „ühissätete määrus“).

(5) Piirihalduse ja viisapoliitika rahastu määruse artikli 7 lõikes 6 on sätestatud, et Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega ühinenud riikide piirihalduse ja viisapoliitika rahastus osalemise laadi ja viisi täpsustamiseks töötatakse välja vastav kord.

(6) Piirihalduse ja viisapoliitika rahastu määrus pakub võimaluse rakendada meetmeid jagatud eelarve täitmise raames otsese ja kaudse eelarve täitmise kaudu ning käesolev leping peaks võimaldama Šveitsis kasutada kooskõlas finantsjuhtimise ja -kontrolli seisukohast asjakohaste liidu põhimõtete ja reeglitega ükskõik millist neist meetoditest.

(7) Võttes arvesse Schengeni *acquis*' *sui generis*-olemust ja selle ühtse kohaldamise tähtsust Schengeni ala terviklikkuse jaoks, tuleks kõiki programmide juhtimise suhtes kohaldatavaid reegleid kohaldada Šveitsi suhtes samamoodi nagu liikmesriikide suhtes.

([1]) ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.
([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrus (EL) 2021/1148, millega luuakse Integreeritud Piirihalduse Fondi osana piirihalduse ja viisapoliitika rahastu (ELT L 251, 15.7.2021, lk 48).
([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).
([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021 määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ning Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159).

(8) Selleks et lihtsustada Šveitsi poolt piirihalduse ja viisapoliitika rahastusse makstavate iga-aastaste osamaksete arvutamist ja kasutamist, tasub Šveits 2021.–2027. aasta osamaksed 2023.–2027. aastal viie iga-aastase osamaksega. 2023.–2025. aasta kohta on iga-aastane osamakse sätestatud kindlaksmääratud summana, kuid 2026. ja 2027. aasta osamaksed tuleks määrata kindlaks 2026. aastal kõigi piirihalduse ja viisapoliitika rahastus osalevate riikide nominaalse sisemajanduse koguprodukti alusel, võttes arvesse juba tasutud osamakseid.

(9) Võrdse kohtlemise põhimõtte kohaselt tuleks Šveitsi suhtes kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1240 ([5]) (edaspidi „ETIASe määrus“) artiklis 86 määratletud liigtulu puudutavaid sätteid. Piirihalduse ja viisapoliitika rahastu raamistikus vähendatakse proportsionaalselt Šveitsi poolt piirihalduse ja viisapoliitika rahastusse makstavaid iga-aastaseid osamakseid.

(10) Kui Šveits töötleb käesoleva lepingu rakendamisel isikuandmeid, reguleeritakse seda tema andmekaitsealaste õigusnormidega.

(11) Šveits ei ole seotud Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga, kuid ta on inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ka selle protokollide ning inimõiguste ülddeklaratsiooni osalisriik ning peab seega kinni nendes tunnustatud õigustest ja põhimõtetest. Piirihalduse ja viisapoliitika rahastu määruses ja ühissätete määruses ning käesolevas lepingus sisalduvaid viiteid Euroopa Liidu põhiõiguste hartale tuleks seega käsitada viidetena kõnealusele konventsioonile ja selle protokollidele, mille Šveitsi on ratifitseerinud, ning inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklile 14.

(12) Kuna Šveitsi ei ole seotud viidetega liidu keskkonnaõigustikule, peaks ta rakendama piirihalduse ja viisapoliitika rahastut ja käesoleva lepingut vastavalt Pariisi kokkuleppele ja ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 kestliku arengu eesmärkidele,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

Artikkel 1

Kohaldamisala

Käesolevas lepingus sätestatakse täiendavad reeglid, mis on vajalikud Šveitsi osalemiseks Integreeritud Piirihalduse Fondi osaks olevas piirihalduse ja viisapoliitika rahastus programmitöö perioodil 2021–2027 kooskõlas määruse (EL) 2021/1148 (edaspidi „piirihalduse ja viisapoliitika rahastu määrus“) artikli 7 lõikega 6.

Artikkel 2

Finantsjuhtimine ja -kontroll

1. Piirihalduse ja viisapoliitika rahastu määruse rakendamisel võtab Šveitsi kõik vajalikud meetmed, et tagada vastavus finantsjuhtimise ja -kontrolli seisukohast asjakohastele sätetele, mis on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingus (edaspidi „ELi toimimise leping“) ja ELi toimimise lepingul põhinevas liidu õiguses.

Esimeses lõigus osutatud sätted on järgmised:

a) määruse (EL, Euratom) 2018/1046 (edaspidi „finantsmäärus“) artiklid 33, 36, 61, 63, 97–106, 115–116, 125–129, 135–144 ja 154, artikli 155 lõiked 1, 2, 4, 6 ja 7 ning artiklid 180 ja 254–257;

b) nõukogu määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ([6]);

c) nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 ([7]) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL, Euratom) nr 883/2013 ([8]);

d) määruse (EL) 2021/1060 (edaspidi „ühissätete määrus“) artiklid 1–4, 7–9, 15–17, 21–24, 35–42, 44–107, 113–115 ja 119 ning asjaomased piirihalduse ja viisapoliitika rahastu lisad.

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. septembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1240, millega luuakse Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) ning muudetakse määrusi (EL) nr 1077/2011, (EL) nr 515/2014, (EL) 2016/399, (EL) 2016/1624 ja (EL) 2017/2226 (ELT L 236, 19.9.2018, lk 1).

([6]) Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

([7]) Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

2. Juhul kui piirihalduse ja viisapoliitika rahastu kohaldamiseks olulisi finantsmääruse sätteid muudetakse, need tunnistatakse kehtetuks, asendatakse või sõnastatakse uuesti,

a) teavitab Euroopa Komisjon sellest Šveitsi esimesel võimalusel ning esitab Šveitsi taotlusel sellise muutmise, kehtetuks tunnistamise, asendamise või uuestisõnastamise kohta selgituse;

b) võivad Euroopa Komisjon (liidu nimel) ja Šveitsi olenemata artikli 14 lõikest 4 ühisel kokkuleppel otsustada muuta käesoleva artikli lõike 1 teise lõigu punkti a, kui see on vajalik finantsmääruse muutmise, kehtetuks tunnistamise, asendamise või uuestisõnastamise arvessevõtmiseks.

3. Šveits kohaldab ja vajaduse korral rakendab:

a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu õigusakte, millega muudetakse ühissätete määrust, kuivõrd need puudutavad piirihalduse ja viisapoliitika rahastu määruse kohaldamisega seotud sätteid;

b) Euroopa Komisjoni poolt ühissätete määruse alusel vastuvõetud rakendusakte või delegeeritud õigusakte, kuivõrd need puudutavad piirihalduse ja viisapoliitika rahastu määruse kohaldamisega seotud sätteid.

Selleks et Šveitsil seda võimaldada, teatab Euroopa Komisjon

a) Šveitsile esimesel võimalusel igast ettepanekust võtta vastu esimese lõigu punktis a või b osutatud akt ning esitab Šveitsi taotlusel ettepanekute selgitused;

b) Šveitsile võimalikult kiiresti igast esimese lõigu punktis a või b osutatud aktist.

Šveits võib teatada võimalikult kiiresti liidule oma seisukoha ettepaneku kohta ja liit võtab seda nõuetekohaselt arvesse.

Šveits teatab võimalikult kiiresti ja igal juhul 90 päeva jooksul pärast teatamist liidule oma otsuse kiita liidu poolt Šveitsile esimese lõigu punktis a või b kohaselt teatatud aktid heaks.

4. Šveitsis asutatud juriidilised isikud võivad osaleda rahastust rahastatavates tegevustes tingimustel, mis on samaväärsed liidus asutatud juriidiliste isikute suhtes kohaldatavate tingimustega.

Artikkel 3

Artikli 2 lõike 1 punktis d osutatud ühissätete määruse sätete konkreetne kohaldamine

Selleks et tagada, et Šveits järgib artikli 2 lõike 1 punkti d sätteid,

a) käsitatakse viiteid Euroopa Liidu põhiõiguste hartale viidetena inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonile ja selle protokollidele, mille Šveits on ratifitseerinud, ning inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklile 14;

b) nõustub Šveits, kes ei ole seotud viidetega liidu keskkonnaõigustikule, rakendama piirihalduse ja viisapoliitika rahastut vastavalt Pariisi kokkuleppele ja ÜRO kestliku arengu eesmärkidele.

Artikkel 4

Piirihalduse ja viisapoliitika rahastu määruse sätete konkreetne kohaldamine

1. Komisjon eraldab Šveitsile piirihalduse ja viisapoliitika rahastu määruse artikli 10 lõike 1 punktis b osutatud lisasumma, kui Šveits täidab kahe aasta jooksul rahastus osalemise algusest piirihalduse ja viisapoliitika rahastu määruse artikli 14 lõike 2 tingimusi.

2. Piirihalduse ja viisapoliitika rahastu määruse jõustumise tähtajana käsitatakse käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

Artikkel 5

Täitmine

1. Komisjoni otsused, millega pannakse rahaline kohustus muudele isikutele peale riikide, kuuluvad Šveitsi territooriumil täitmisele.

Selliste otsuste täitmist reguleerivad Šveitsis kehtivad tsiviilmenetluse normid. Korralduse otsuse täitmise kohta ilma muude formaalsusteta peale otsuse autentsuse kontrollimise lisab asjakohasele otsusele kolmandas lõigus osutatud pädev asutus.

Šveitsi valitsus määrab selleks otstarbeks pädeva asutuse ja teeb selle teatavaks komisjonile, kes omakorda teavitab Euroopa Liidu Kohut.

Kui need formaalsused on komisjoni avalduse põhjal täidetud, võib komisjon asuda otsust täitma kooskõlas Šveitsi õigusaktidega, saates küsimuse otse pädevale asutusele.

Täitmise võib peatada ainult Euroopa Liidu Kohtu otsusega. Otsuse ebaõiget täitmist käsitlevad kaebused kuuluvad aga Šveitsi kohtute pädevusse.

2. Euroopa Liidu Kohtu otsused, mis on tehtud käesoleva lepingu kohaldamisalasse kuuluvas lepingus või toetuslepingus sisalduvat vahekohtuklauslit kohaldades, kuuluvad Šveitsis täitmisele samal viisil kui Euroopa Komisjoni otsused, millele on osutatud lõikes 1.

Artikkel 6

Liidu finantshuvide kaitse

1. Šveits

a) võitleb pettuse ja muu liidu finantshuve kahjustava ebaseadusliku tegevuse vastu meetmetega, mis toimivad tõkestavalt ja tagavad Šveitsis mõjusa kaitse,

b) võtab liidu finantshuve kahjustava pettuse või muu ebaseadusliku tegevuse vastu samu meetmeid, mida ta kasutab omaenda finantshuvide kaitsmisel, ning

c) kooskõlastab oma tegevuse liidu finantshuvide kaitsmisel liikmesriikide ja Euroopa Komisjoniga.

2. Šveitsi pädevad asutused teavitavad Euroopa Komisjoni või Euroopa Pettustevastast Ametit (edaspidi „OLAF“) viivitamata kõigist neile teatavaks saanud asjaoludest või kahtlustest, mis on seotud õigusnormide rikkumise, pettuse või muu ebaseadusliku tegevusega, mis kahjustab liidu finantshuve. Juhul kui need asjaolud või kahtlused on seotud juhtumiga, mis võib kuuluda Euroopa Prokuratuuri pädevusse, teavitavad nad ka Euroopa Prokuratuuri.

Šveits ja liit tagavad tulemusliku vastastikuse abistamise juhul, kui kooskõlas kohaldatava õigusraamistikuga viivad liidu või Šveitsi pädevad asutused läbi juurdlust või kohtumenetlust, mis on seotud käesoleva lepingu kohaldamisalasse kuuluva finantshuvide vastastikuse kaitsmisega.

3. Šveitsi võtab meetmed, mis on samaväärsed käesoleva lepingu allakirjutamise ajal jõus olevate ja liidu poolt ELi toimimise lepingu artikli 325 lõike 4 kohaselt võetud meetmetega.

4. Euroopa Komisjoni, OLAFi, Euroopa Prokuratuuri, kontrollikoja ja Šveitsi pädevate asutuste vaheline teabevahetus toimub konfidentsiaalsusnõudeid nõuetekohaselt arvestades. Teabevahetuses edastatavaid isikuandmeid kaitstakse vastavalt kohaldatavatele normidele.

Artikkel 7

Liidu hindamised ja auditid

1. Liidul on õigus korraldada tehnilisi, finants- ja muud liiki kontrolle ja auditeid iga sellise Šveitsis elava füüsilise isiku või Šveitsis asutatud juriidilise isiku ruumides, kes saab piirihalduse ja viisapoliitika rahastust liidu rahalisi vahendeid, ning iga sellise Šveitsis elava või Šveitsis asutatud kolmanda isiku ruumides, kes on kaasatud piirihalduse ja viisapoliitika rahastust saadud liidu rahaliste vahendite kasutamisse. Kõnealuseid kontrolle ja auditeid võivad läbi viia Euroopa Komisjon, OLAF ja kontrollikoda.

2. Šveitsi asutused lihtsustavad kontrolle ja auditeid, mida võib nende asutuste soovil läbi viia ka nendega ühiselt.

3. Kontrolle ja auditeid võib liidu eelarve täitmisega seotud juriidiline kohustuse korral läbi viia ka pärast Šveitsis asutatud juriidilise isiku selliste õiguste peatamist, mis tulenevad käesolevast lepingust, või pärast käesoleva lepingu lõpetamist, kui kohustus võeti enne õiguste peatamise või lepingu lõpetamise jõustumise kuupäeva.

Artikkel 8

Kohapealne kontroll ja inspekteerimine

OLAF on tingimustel, mis on sätestatud määruses (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mida on täiendatud määrusega (EL) nr 883/2013, volitatud läbi viima piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes Šveitsi territooriumil kohapealset kontrolli ja inspekteerimist.

Šveitsi asutused lihtsustavad kohapealset kontrollimist ja inspekteerimist, mida võib nende asutuste soovil läbi viia ka nendega ühiselt.

Artikkel 9

Kontrollikoda

ELi toimimise lepingu artikli 287 lõigetes 1 ja 2 sätestatud kontrollikoja pädevus laieneb tuludele ja kuludele, mis kaasnevad piirihalduse ja viisapoliitika rahastu määruse rakendamisega Šveitsi poolt, sealhulgas Šveitsi territooriumil.

Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 287 lõike 3 ja finantsmääruse esimese osa XIV jaotise 1. peatükiga on kontrollikojal võimalik teha auditeid Šveits territooriumil piirihalduse ja viisapoliitika rahastu raames liidu nimel tulusid ja kulusid haldava asutuse ruumides, sealhulgas iga eelarvest makseid saava füüsilise või juriidilise isiku ruumides.

Kontrollikoja auditid Šveitsis viiakse läbi koostöös riigi auditeerimisasutustega, või kui neil puuduvad vajalikud volitused, siis koos riigi pädevate talitustega. Kontrollikoda ja Šveitsi auditeerimisasutused teevad koostööd usalduslikult, säilitades samal ajal oma sõltumatuse. Need asutused või talitused teatavad kontrollikojale, kas nad kavatsevad auditeerimisest osa võtta.

Artikkel 10

Osamaksed

1. Šveits teeb iga-aastased osamaksed piirihalduse ja viisapoliitika rahastu eelarvesse I lisas esitatud valemi kohaselt.

2. Komisjon võib igal aastal kasutada kuni 0,75 % Šveitsi maksetest laekunud vahendeid, et katta koosseisuliste või mittekoosseisuliste töötajate halduskulud, mis on vajalikud piirihalduse ja viisapoliitika rahastu määruse ja käesoleva lepingu täitmiseks Šveitsi poolt.

3. Pärast lõikes 2 osutatud halduskulude mahaarvamist eraldatakse iga-aastaste osamaksete ülejäänud summa järgmiselt:

a) 70 % liikmesriikide ja ühinenud riikide programmide rakendamiseks;

b) 30 % piirihalduse ja viisapoliitika rahastu määruse artiklis 8 osutatud temaatilisele rahastule.

4. Šveitsi iga-aastase osamaksega võrdne summa kasutatakse selleks, et toetada tugevat ja tulemuslikku Euroopa integreeritud piirihaldust välispiiridel.

5. Liit esitab Šveitsile tema rahalise osaluse kohta teabe, mis sisaldub liidu eelarvepädevatele ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavatele institutsioonidele esitatud eelarve-, raamatupidamis-, tulemus- ja hindamisalases teabes rahastu kohta.

Artikkel 11

ETIAS

Pärast ETIASe käitamis- ja hoolduskulude katmist alles jäänud võimalik ETIASe tulu, millele on osutatud ETIASe määruse artiklis 86 (edaspidi „ülejääk“), arvatakse II lisas esitatud valemi kohaselt maha Šveitsi lõplikust osamaksest piirihalduse ja viisapoliitika rahastusse.

Artikkel 12

Konfidentsiaalsus

Käesoleva lepingu alusel mis tahes vormis edastatud või saadud teavet käsitatakse ametisaladusena ja seda kaitstakse nagu muud samalaadset teavet liidu institutsioonide suhtes kehtivate sätete ja Šveitsi õigusaktidega. Sellist teavet võib edastada üksnes liidu institutsioonides, liikmesriikides või Šveitsis asuvatele isikutele, kes oma ülesannete tõttu peavad seda teadma; samuti tohib seda teavet kasutada üksnes selleks, et tagada lepinguosaliste finantshuvide mõjus kaitse.

Artikkel 13

Riigihanked

1. Piirihalduse ja viisapoliitika rahastu määruse ja ühissätete määruse viiteid liidu riigihankealastele õigusnormidele käsitatakse viidetena Šveitsi riigihankealastele õigusnormidele ning Maailma Kaubandusorganisatsiooni asutamislepingu (edaspidi „leping riigihangete kohta“) ([9]) 4. lisale ning Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelisele riigihangete teatavaid aspekte käsitlevale kokkuleppele ([10]) .

2. Šveits esitab komisjonile oma riigihankemenetluste kirjelduse.

Artikkel 14

Jõustumine ja kehtivus

1. Lepinguosalised kiidavad käesoleva lepingu heaks oma menetluste kohaselt. Nad teatavad teineteisele kõnealuste menetluste lõpuleviimisest. Kirjalik teade saadetakse vastavalt Euroopa Liidu Nõukogu peasekretärile ja Šveitsi esindusele Euroopa Liidu juures.

2. Käesolev leping jõustub lõikes 1 osutatud viimase teatamise kuupäevale järgneva kuu esimesel päeval.

3. Selleks et tagada asjaomases poliitikavaldkonnas toetuse andmise järjepidevus ja võimaldada rakendamise alustamist mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 algusest, võib piirihalduse ja viisapoliitika rahastu määruse kohaldamisalasse kuuluvate meetmete elluviimisega olla algust tehtud enne lepingu jõustumist ja mitte varem kui 1. jaanuaril 2021.

4. Käesolevat lepingut võib muuta üksnes kirjalikult mõlema lepinguosalise nõusolekul. Muudatuste jõustumisel järgitakse sama menetlust, mida kohaldatakse käesoleva lepingu jõustumisel.

5. Olenemata käesoleva artikli lõikest 4 volitatakse Šveitsiga sõlmitud ühinemislepingu artikli 3 kohaselt loodud segakomiteed pidama läbirääkimisi käesoleva lepingu artikli 2 lõike 1 teise lõigu punkti a vajalike muudatuste üle juhul, kui on esitatud teade kooskõlas artikli 16 lõikega 2 olukorras, kus ei ole jõutud kokkuleppele vastavalt käesoleva lepingu artikli 2 lõikele 2, ja neid muudatusi vastu võtma.

Artikkel 15

Vaidluste lahendamine

Kui käesoleva lepingu kohaldamise üle tekib vaidlus, kohaldatakse Šveitsiga sõlmitud ühinemislepingu artiklis 10 sätestatud menetlust.

Artikkel 16

Peatamine

1. Liit võib vastavalt käesoleva artikli lõigetele 5–7 peatada Šveitsis asutatud juriidilise isiku õigused, mis tulenevad käesolevast lepingust, juhul kui Šveits jätab osamakse täielikult või osaliselt tasumata, juhul kui Šveits rikub artikli 2 lõike 3 nõudeid, sealhulgas otsustab mitte kiita heaks kõnealuse sätte kohaselt teatatud akti, või olukorras, kus finantsmääruse muutmine, kehtetuks tunnistamine, asendamine või uuestisõnastamine on oluline piirihalduse ja viisapoliitika rahastu seisukohast ning 30 päeva jooksul pärast sellise muutmise, kehtetuks tunnistamise, asendamise või uuestisõnastamise jõustumist ei ole jõutud artikli 2 lõike kohaselt kokkuleppele.

2. Liit teatab Šveitsile oma kavatsusest peatada Šveitsis asutatud juriidilise isiku õigused, mis tulenevad käesolevast lepingust, ja sellisel juhul kantakse küsimus ametlikult Šveitsiga sõlmitud ühinemislepingu artikli 3 kohaselt loodud segakomitee päevakorda.

3. Segakomitee kutsutakse kokku ja koosolek toimub 30 päeva jooksul lõikes 2 osutatud teatamisest. Segakomiteel on küsimuse lahendamiseks 90 päeva alates kuupäevast, kui võeti vastu päevakord, kuhu küsimus oli lõike 2 kohaselt lisatud. Kui segakomitee ei suuda küsimust 90päevase tähtaja jooksul lahendada, pikendatakse tähtaega lõpliku lahenduse leidmiseks 30 päeva võrra.

4. Kui segakomitee ei suuda küsimust lõikes 3 ettenähtud tähtaja jooksul lahendada, võib liit vastavalt käesoleva artikli lõigetele 5–7 peatada Šveitsis asutatud juriidilise isiku õigused, mis tulenevad käesoleva lepingu kohaldamisest.

([9]) EÜT L 336, 23.12.1994, lk 273.
([10]) EÜT L 114, 30.4.2002, lk 430.

5. Peatamise korral ei või Šveitsis asutatud juriidilised isikud osaleda hankemenetlustes, mis ei ole peatamise jõustumise ajaks veel lõpule viidud. Hankemenetlus loetakse lõpuleviiduks, kui selle menetluse tulemusena on võetud juriidilised kohustused.

6. Peatamine ei mõjuta Šveitsis asutatud juriidilise isiku juriidilisi kohustusi, mis võeti enne peatamise jõustumist. Käesolevat lepingut kohaldatakse jätkuvalt selliste juriidiliste kohustuste suhtes.

7. Liidu finantshuvide kaitsmiseks ja enne lepingu peatamist käesoleva lepingu kohaselt võetud kohustustest tulenevate finantskohustuste täitmiseks vajalikku tegevust võib jätkata ka pärast peatamist.

8. Liit teatab Šveitsile viivitamata, kui ta on saanud osamakse või tegevustoetuse, kui artikli 2 lõike 3 nõuete rikkumine on lõpetatud või kui finantsmäärusega seotud küsimus on lahendatud. Peatamine lõpetatakse kohe pärast selle teate edastamist.

9. Alates peatamise lõpetamise kuupäevast võivad Šveitsi juriidilised isikud jälle osaleda pärast seda kuupäeva algatatud hankemenetlustes ja enne seda kuupäeva algatatud hankemenetlustes, mille puhul ei ole taotluste esitamise tähtaeg möödunud.

Artikkel 17

Lepingu lõpetamine

1. Liit või Šveits võib käesoleva lepingu lõpetada, teatades oma otsusest teisele lepinguosalisele. Leping kaotab kehtivuse 3 kuud pärast teavitamist. Kirjalik teade saadetakse vastavalt Euroopa Liidu Nõukogu peasekretärile ja Šveitsi esindusele Euroopa Liidu juures.

2. Leping lõpetatakse automaatselt, kui Šveitsiga sõlmitud ühinemisleping lõpetatakse Šveitsiga sõlmitud ühinemislepingu artikli 7 lõike 4, artikli 10 lõike 3 või artikli 17 kohaselt.

3. Lepinguosalised lepivad kokku, et juhul, kui käesolev leping lõpetatakse lõike 1 või 2 kohaselt, jätkatakse tegevusi, mille juriidilised kohustused võeti pärast käesoleva lepingu jõustumist ning enne käesoleva lepingu lõpetamist, kuni nende lõpuleviimiseni käesolevas lepingus sätestatud tingimustel.

4. Liidu finantshuvide kaitsmiseks ja enne lepingu lõpetamist käesoleva lepingu kohaselt võetud kohustustest tulenevate finantskohustuste täitmiseks vajalikku tegevust võib jätkata ka pärast käesoleva lepingu lõpetamist.

5. Lepinguosalised määravad mõlema lepinguosalise nõusolekul kindlaks kõik muud käesoleva lepingu lõpetamise tagajärjed.

Artikkel 18

Keeled

Käesolev leping koostatakse kahes eksemplaris bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, iiri, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentsed.

Съставено в Брюксел на двадесет и осми ноември две хиляди двадесет и трета година.

Hecho en Bruselas, el veintiocho de noviembre de dos mil veintitrés.

V Bruselu dne dvacátého osmého listopadu dva tisíce dvacet tři.

Udfærdiget i Bruxelles den otteogtyvende november to tusind og treogtyve.

Geschehen zu Brüssel am achtundzwanzigsten November zweitausenddreiundzwanzig.

Kahe tuhande kahekümne kolmanda aasta novembrikuu kahekümne kaheksandal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις είκοσι οκτώ Νοεμβρίου δύο χιλιάδες είκοσι τρία.

Done at Brussels on the twenty-eighth day of November in the year two thousand and twenty three.

Fait à Bruxelles, le vingt-huit novembre deux mille vingt-trois.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an t-ochtú lá is fiche de mhí na Samhna sa bhliain dhá mhíle fiche a trí.

Sastavljeno u Bruxellesu dvadeset osmog studenoga godine dvije tisuće dvadeset treće.

Fatto a Bruxelles, addì ventotto novembre duemilaventitré.

Briselē, divi tūkstoši divdesmit trešā gada divdesmit astotajā novembrī.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt trečių metų lapkričio dvidešimt aštuntą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétezer-huszonharmadik év november havának huszonnyolcadik napján.

Magħmul fi Brussell, fit-tmienja u għoxrin jum ta' Novembru fis-sena elfejn u tlieta u għoxrin.

Gedaan te Brussel, achtentwintig november tweeduizend drieëntwintig.

Sporządzono w Brukseli dnia dwudziestego ósmego listopada roku dwa tysiące dwudziestego trzeciego.

Feito em Bruxelas, em vinte e oito de novembro de dois mil e vinte e três.

Întocmit la Bruxelles la douăzeci și opt noiembrie două mii douăzeci și trei.

V Bruseli dvadsiateho ôsmeho novembra dvetisícdvadsaťtri.

V Bruslju, osemindvajsetega novembra dva tisoč triindvajset.

Tehty Brysselissä kahdentenakymmenentenäkahdeksantena päivänä marraskuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäkolme.

Som skedde i Bryssel den tjugoåttonde november år tjugohundratjugotre.

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Thar ceann an Aontais Eorpaigh
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

За Конфедерация Швейцария
Por la Confederación Suiza
Za Švýcarskou konfederaci
For Det Schweiziske Forbund
Für die Schweizerische Eidgenossenschaft
Šveitsi Konföderatsiooni nimel
Για την Ελβετική Συνομοσπονδία
For the Swiss Confederation
Pour la Confédération suisse
Thar ceann Cónaidhm na hEilvéise
Za Švicarsku Konfederaciju
Per la Confederazione Svizzera
Šveices Konfederācijas vārdā –
Šveicarijos Konfederacijos vardu
A Svájci Államszövetség részéről
Għall-Konfederazzjoni Żvizzera
Voor de Zwitserse Bondsstaat
W imieniu Konfederacji Szwajcarskiej
Pela Confederação Suíça
Pentru Confederaţia Elveţiană
Za Švajčiarsku konfederáciu
Za Švicarsko konfederacijo
Sveitsin valaliiton puolesta
För Schweiziska edsförbundet

I LISA

2021.–2027. AASTA IGA-AASTASE OSAMAKSE ARVUTAMISE VALEM JA MAKSE ANDMED

1. Osamakse arvutamisel võetakse arvesse piirihalduse ja viisapoliitika rahastu määruse artikli 7 lõikes 2 osutatud summat.

2. Šveitsi iga-aastased osamaksed piirihalduse ja viisapoliitika rahastu eelarvesse 2023.–2025. aastal on ette nähtud järgmises tabelis:

(summad eurodes)

	2023	2024	2025
Šveits	55 805 213	55 805 213	55 805 213

Šveits tasub kõnealuses artiklis osutatud osamaksed olenemata ühissätete määruse artiklis 23 osutatud programmi heakskiitmise kuupäevast.

3. Šveitsi 2026. ja 2027. aasta osamaksed piirihalduse ja viisapoliitika rahastusse arvutatakse järgmiselt:

2020.–2024. aastal iga aasta kohta eraldi: Šveitsi nominaalse sisemajanduse koguprodukti (SKP) andmed, mis on Eurostatile kättesaadavad 31. märtsi 2026. aasta seisuga (SKP jooksevhindades) jagatakse kõigi asjaomasel aastal piirihalduse ja viisapoliitika rahastus osalevate riikide nominaalse SKP andmete summaga. 2020.–2024. aasta kohta saadud viie protsendimäära keskmist kohaldatakse:

— vastuvõetud eelarve ja selle hilisemate muudatuste kulukohustuste assigneeringute summa või ülekantud kulukohustuste suhtes iga aasta lõpus piirihalduse ja viisapoliitika rahastu jaoks aastateks 2021–2025;

— vastuvõetud eelarve iga-aastaste kulukohustuste assigneeringute suhtes 2026. aastaks piirihalduse ja viisapoliitika rahastu jaoks 2026. aasta alguses;

— komisjoni vastu võetud liidu 2027. aasta üldeelarve projektis piirihalduse ja viisapoliitika rahastu jaoks ette nähtud 2027. aasta kulukohustuste assigneeringu suhtes;

piirihalduse ja viisapoliitika rahastu rakendamise kogukestuse jooksul Šveitsi makstava kogusumma arvutamiseks.

Sellest summast lahutatakse kooskõlas käesoleva lisa punktiga 2 osamaksed, mille Šveits on juba igal aastal tasunud, et saada 2026. ja 2027. aasta osamaksete kogusumma. Sellest summast pool tuleb tasuda 2026. aastal ja ülejäänud pool 2027. aastal.

4. Osamaksed tasutakse eurodes ja laekuvate summade arvutused tehakse eurodes.

5. Šveits tasub asjaomase osamakse hiljemalt 45 päeva jooksul pärast sissenõudekorralduse saamist. Osamakse tasumisega viivitamise korral tuleb maksta laekumata summalt viivist maksetähtpäevast alates. Intressimäär vastab Euroopa Keskpanga põhiliste refinantseerimistoimingute puhul kohaldatavale, *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldatud intressimäärale, mis kehtib selle kuu esimesel kalendripäeval, kuhu tähtpäev langeb, ning mida on suurendatud 3,5 protsendipunkti võrra.

II LISA

VALEM, MILLE KOHASELT ARVUTATAKSE ŠVEITSI VÕIMALIK ALLESJÄÄV TULU, MIS ON MÄÄRATLETUD ETIASe MÄÄRUSE ARTIKLIS 86

Kuni 2026. aastani igal eelarveaastal, kui tekib ETIASe määruse artiklis 86 määratletud tulu: Šveitsi nominaalse sisemajanduse koguprodukti (SKP) andmed, mis on Eurostatile kättesaadavad 31. märtsi seisuga (SKP jooksevhindades) jagatakse kõigi asjaomasel aastal ETIASes osalevate riikide nominaalse SKP andmete summaga.

Tekkinud koguülejäägi arvutamiseks kohaldatakse saadud protsendimäärade keskmist. Saadud summa arvatakse maha Šveitsi 2027. aasta osamaksest, mis on ettenähtud temaatilise rahastu jaoks.